

RECENZIJA UČBENIKA

TECH TALK

Pre-intermediate

Student's Book

Učbenik za angleški jezik *Tech Talk Pre-Intermediate*, avtorjev Vicky Hollet in Johna Sydes, ki ga je leta 2005 izdala založba Oxford Univeristy Press, ima 127 strani formata A4. Uvršča se v serijo tristopenjskega sklopa učbenikov za odrasle, ki jih zanima področje tehnike in tehnologije. Nadgrajuje učbenik *Tech Talk Elementary* ter vodi uporabnika do znanja, ki ga bo potreboval, da bo lahko črpal znanje iz učbenika *Tech Talk Intermediate*.

Učbenik *Tech Talk Pre-intermediate* nagovarja uporabnike angleškega jezika, ki želijo dograjevati osnovno znanje splošne angleščine in pričeti usvajati znanje strokovnega jezika s področja tehnike in tehnologije. Strokovni jezik, ki ga ponuja, je najbolj splošen in zato bistven za prav vse veje navedenih področij, vključno za elektrotehniko, strojništvo, gradbeništvo, kemijsko tehnologijo in računalništvo. Tudi splošna angleščina, ki jo učbenik nadgrajuje, je del osnovnega vsakdanjega jezika, ki je neobhodno potreben za sporazumevanje na delovnih mestih, ki so povezana s projektnim in laboratorijskim delom, s testiranjem proizvodov, pa tudi s proizvodnjo in s prodajo izdelkov s področja tehnike in tehničnih ved. Usvajanje obeh zvrsti jezika, splošne angleščine in osnovnega strokovnega jezika, naj bi učencem postopoma omogočalo postavljati vprašanja, ki se nanašajo na preproste probleme, razumeti enostavna navodila, dajati bistvene napotke ter razumeti osnovna logistična vprašanja. Razen tega naj bi razširitev poznavanja osnovnih struktur in najsplošnejšega besedišča, ki posega na izbrana področja vsakdanjega življenja, omogočila učencu, da bi bil sposoben najnujnejše komunikacije v mednarodnem okolju, na primer, na potovanju, ko nakupuje hrano ali kadar mora poiskati pomoč in vprašati za informacijo.

Učbenik, ki je z delovnim zvezkom in slušnim materialom del učbeniškega kompleta, je primeren za poučevanje angleščine kot prvega ali drugega tujega jezika v tistih smereh srednjega strokovnega in poklicno – tehniškega izobraževanja, na katere prihajajo učenci z minimalnim osnovnim znanjem angleškega jezika. *Tech Talk Pre-Intermediate* je lahko učbenik izbora tudi za poučevanje tistih udeležencev izobraževanja, ki kot zaposleni na tehniškem področju ponovno vstopajo v proces izobraževanja ter želijo osvežiti osnovno znanje angleškega jezika. Glede na različno predstopnjo znanja angleškega jezika in število razpoložljivih ur, bo učitelj v vsakem programu lahko uporabljal knjigo v skladu s potrebami posameznih učencev in njihovega učnega okolja.

Tech Talk Pre-Intermediate okvirno nudi primerno učno gradivo za 70 učnih ur, zato lahko služi kot osnovni učbenik za poučevanje v skupini s primernim predznanjem. Učbenik pa bi se ravno tako lahko uporabljal le kot dopolnilno gradivo, saj vsaka lekcija predstavlja zaključeno učno enoto, ki ponuja jezikovni ravni primerno, raznovrstno in zanimivo predstavljeno učno snov. Vsaka od 21. lekcij sistematično dograjuje predhodno pridobljeno znanje ter v novih kontekstih utrjuje in razširja izbrane jezikovne spretnosti. V skladu z naravo jezika, ki se vsakodnevno uporablja na področju tehnike in tehnologije, učbenik omogoča relativno hitro napredovanje. Učencem omogoči razumevanje tudi zahtevnejših vsebin, saj uvaja tudi trpni način, stavčno strukturo, ki bistveno zaznamuje strokovni jezik tehnike in tehnologije. Kljub izraziti področni ciljni naravnosti pa učbenik odlikuje celovit jezikovni pristop. Ustrezne učne vsebine, ki omogočajo sočasno doseganje jezikovnih in vsebinskih ciljev (Content-Based Language Learning), osmišljajo učenje angleškega jezika in istočasno spodbujajo komunikacijo.

Učbenik nadgrajuje govorne in slušne spretnosti, pa tudi bralne zmožnosti, ki se dopolnjujejo v različnih tipih aktivnosti. Slednje so izrazito komunikacijsko naravnane. To nakazujejo že navodila, kot na primer, *work in groups, work with the class, work with a partner, work with some other student, compare your solutions with the class*. Praviloma navajajo učence k aktivnemu branju in poslušanju, katerega cilj je ustno izražanje oziroma izmenjava mnenj, ocen in izkušenj. Učbenik v celoti spodbuja sodelovanje in vspostavljanje pozitivne skupinske dinamike.

Nadaljnja odlika učbenika *Tech Talk Pre-Intermediate* je njegova zgradba. Lekcije so pregledne tudi za učence, saj vsaka obsega le štiri strani. Taka zasnova omogoča oblikovanje etapnih ciljev in tudi njihovo doseganje v razmeroma lahko predvidljivem času, kar je v veliko pomoč učitelju in učencu. Avtorji učbenika predvidevajo, naj bi za posamezno lekcijo potrebovali tri do štiri učne ure. Da je tak časovni okvir realen, potrjuje analiza posameznih lekcij. Za primer vzemimo četrto lekcijo, naslovljeno *How does it work?* Lekcija je razdeljena na tri enote: *Gadgets, Cause and effect* in *Checking and controlling*. Vsaka izmed navedenih enot navaja k rabi osnovnih stavčnih struktur, ki so povezane z opisovanjem preprostih naprav in pripomočkov in zdi se, da vsaka nudi dovolj učnega gradiva za eno šolsko uro. V kolikor pa ne bi bilo tako, učbenik nudi učitelju dodatno gradivo v obliki enot, ki so namenjene utrjevanju in razširjanju snovi. Slednje predstavljata sklopa *Review and Remember* in *Information File*.

Sklop *Review and Remember* vključuje sedem enot. Vsaka izmed njih dopolnjuje tri predhodne lekcije, s tem da prinaša dodatne vaje za utrjevanje struktur in nove spodbude za rabo angleškega jezika. Tako, na primer, *Review and Remember 2* (str. 30–31), zaokroža in utrjuje snov, ki je predstavljena v lekcijah 4–6. V kontekstu omogoča utrjevanje dveh slovničnih časov – *present tense, past tense* – in rabo predlogov, ki jih učenci uporabljajo ob opisovanju grafov. S tem vaje navajajo uporabnike na izrazito strokovno rabo jezika, saj je raba tabel in grafikonov ena izmed značilnosti jezika tehniških strok. Zahtevnost vaj je stopnjevana, tako da se

strukturalni del enote zaključí z vstavljanjem glagolskih oblik v zaokroženo besedilo, ki ga uvaja navodilo *Complete this story*. Enota pa vsebuje tudi dovolj spodbud za ustno izražanje. Večina vprašanj se nanaša na delovne izkušnje – *What department division do you work in? What jobs do you prefer in a normal working day? Are you working on any interesting projects (what?), Are you improving any systems or processes?* Tem vprašanjem se pridružuje vprašanje, ki ne izpostavlja življenjskih izkušenj in ki nagovarja prav vsakogar: *Do you know any funny stories? Think of one to tell the class* (str. 30).

Učbenik gradi bralno zmožnost s številnimi krajšimi besedili, ki so zanimivi za širok krog učečih. Tako kot pri razvijanju govornih in slušnih spretnosti se tudi teksti običajno navezujejo na ilustracije, ki omogočajo razširitev pogovora o tematiki, ki jo prinaša besedilo. V nekaterih lekcijah, kot v peti lekciji, na strani 22, besedilo prinaša odgovor na vprašanja, ki se lahko zastavijo ob nebesedilnih elementih. Lekcija prinaša dve fotografiji, ki ju povezuje ista oseba, postavljena v različni okolji. Učenec se povsem spontano lahko vpraša, kaj se je pripetilo. *What happened?* Pa je tudi naslov cele lekcije. Besedilo pritegne že z uvodnim stavkom »*This is a true story*«. V drugem delu ista lekcija prinaša še dve krajši, a zaključeni besedili, ki spremljata predstavitev dveh področij, za kateri lahko trdimo, da sta pomembni za večino delovnih okolij. To sta elektronika (besedilo govori o podjetju *Walton Electronics*) in grafika oziroma tisk (zapis o pobudi direktorja podjetja *Color Graphics*). Besedili se tematsko dopolnjujeta, saj obe obravnavata odgovorno ravnanje z energijo in odpadki, torej problematiko, ki se ne tiče le elektronike ali grafične industrije, temveč zadeva vsa področja sodobnega življenja.

Strokovno besedišče, s katerim se srečujejo uporabniki učbenika, je oblikovano na osnovi raziskav o pogostosti rabe določenih izrazov v posameznih strokah. Učbenik uvaja in utrjuje le tiste izraze, ki so najsplošnejši in ki imajo prav lahko tudi posebne rabe v posamezni panogi. Strokovne termine lahko razdelimo med splošne strokovne izraze, ki so poznani tudi v splošni angleščini, in med specifične termine, ki so vezani na posamezno znanstveno področje. Večina strokovnega izrazja, ki ga prinaša ta učbenik, sodi v prvo skupino. Primer takega termina je izraz *cylinder* (str. 72), ki se nahaja v besedilu o podvodnem laboratoriju, imenovanem *Aquarius*. V drugo skupino lahko uvrstimo termin *nanotechnology* (str. 94), ključno besedo v besedilu, ki nosi isti naslov. Grafična podoba lekcij – oblikovanje besedil, grafikoni, risbe, tabele – lahko bistveno prispeva k lažjemu usvajanju novega besedišče in utrjevanju besedne zveze. V primeru rabe izrazov, ki se uporabljajo le v britanski ali ameriški angleščini, barva tiska opozarja na razlike v rabi, kar je posebej pomembno za utrjevanje zavesti o kulturni različnosti, ki zaznamuje angleško govorno območje.

Razdelek *Information File* dopolnjuje vsako lekcijo z dodatnimi vajami, ki so predstavljene na bolj lahkoten, včasih tudi humoren način. V skladu z naslovom podaja informacije, ki niso splošno znane izven angleškega kulturnega območja, ki pa so pomembne za strokovni jezik tehničnih strok (mere), razen tega predstavlja zanimivosti, ki se nanašajo na različne dežele in kontinente. Razdelek pritegne s

kvizi, s tabelami, z vprašalniki in z nalogami, ki zahtevajo dopolnjevanje in sodelovanje.

Na podlagi ugotovljenega lahko zaključimo, da učbenik *Tech Talk Pre-Intermediate* predstavlja strokovno ustrezno gradivo za poučevanje angleščine v izobraževalnih programih srednjega poklicnega izobraževanja, srednjega strokovnega izobraževanja in srednjega poklicno-tehniškega izobraževanja dijakov. Njegova posebna odlika je, da je prijazen do učitelja in učenca, saj spodbuja kreativnost in komunikativnost, nagovarja različne učne tipe učencev in pomaga oblikovati pozitivno socialno okolje za timsko delo.

Izr. Prof. dr. Darja Mazi-Leskovar